

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษา

ชวาลา ละวาทิน^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับกิจกรรมของการบริหารความเสี่ยง ระดับประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง และความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมและระดับประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง โดยสำรวจความคิดเห็นจากบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ตัวอย่าง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศ ผลการศึกษาปรากฏว่า ระดับการทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยงของการบริหารความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง และด้านการจัดการความเสี่ยง โดยส่วนใหญ่มีการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์มาก ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ด้านการบริหาร ประโยชน์ด้านความสำเร็จ ประโยชน์ด้านการพัฒนา และประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากร โดยรวมมีระดับประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมและระดับประโยชน์การบริหารความเสี่ยง ปรากฏว่าบุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ในด้านต่างๆ ในระดับต่ำ มีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาตัวชี้วัดระดับการทำกิจกรรมในเชิงปริมาณ เพื่อสะท้อนการทำกิจกรรมที่แท้จริงมากกว่าใช้ความคิดเห็นของบุคลากร และผลการศึกษาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งไม่สามารถสะท้อนถึงระดับการทำกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับที่แท้จริงได้

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง ประโยชน์ความเสี่ยง กิจกรรมความเสี่ยง

¹ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: Chawalar@hotmail.com

DEVELOPMENT EFFECTIVE TO RISK MANAGEMENT OF THE HIGHER EDUCATION INSTITUTION

Chawala Lawatin^{1*}

Abstract

This research aims to determine the level of risk management activities. The benefits of risk management. And the relationship between the activity and the benefits of risk management. The survey by the staff of the University. The sampling of 385 samples from 40 locations throughout the High Country. Results of the study appear the risk management activities of the four aspects of the objectives of risk management. The risks of risk management. The risk analysis and risk management Most of the activity is carried on many criteria. The benefits of risk management and benefits administration areas. The success of the development And Benefits Overall, the level of interest was high. And the relationship between the activity and the level of risk management. It appears that most people feel that risk management activities are associated with benefits in terms of lower-level suggestions for further study. Should be a measure of the level of activity in the quantity to reflect actual activity rather than the opinions of people. The study is only the opinion of the respondents. It does not reflect the level of activity and the benefits are real.

Keywords : Risk management, Benefits level, Activities level

¹ Bachelor of Business Administration Program in Business Administration, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage,

*Corresponding author,e-mail: chawalar@hotmail.com

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีแนวทางและนโยบายเมื่อปี พ.ศ.2550 ในเรื่องของการตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีความรับผิดชอบต่อการจัดวางระบบและดำเนินการป้องกันความเสี่ยง โดยให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการบริหารนโยบาย กำกับดูแลเชิงนโยบายตามบทบาทและภารกิจให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) ดังนั้นจึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานและนโยบายต่างๆ ของตน เพื่อมุ่งสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้ในปัจจุบัน

สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้พยายามหาแนวทางในการบริหารและจัดการความเสี่ยง โดยสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้มีการจัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้การปฏิบัติงานในด้านบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างถูกต้อง นอกจากนี้บางสถาบันยังได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษา โดยแต่ละสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้นได้จัดทำและจัดตั้งภายใต้กรอบแนวทางปฏิบัติและขอบเขตการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาดังต่อไปนี้

1. ระบบการตรวจสอบภายใน (Internal Audit)
2. ระบบการควบคุมภายใน (Internal Control)
3. ระบบการประเมินและการบริหารความเสี่ยง (Assessment and Risk Management) ซึ่งได้แบ่งแยกลักษณะและประเภทของความเสี่ยงได้ดังนี้

- 3.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)
- 3.2 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk)
- 3.3 ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)
- 3.4 ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (Compliance Risk)

และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องมีมาตรฐานซึ่งประกอบไปด้วย

1. มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่
 - 1.1 ด้านกายภาพ
 - 1.2 ด้านวิชาการ
 - 1.3 ด้านการเงิน
 - 1.4 ด้านการบริหารจัดการ
2. มาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่
 - 2.1 ด้านการผลิตบัณฑิต
 - 2.2 ด้านการวิจัย
 - 2.3 ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
 - 2.4 ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ซึ่งทั้งสองมาตรฐานที่ออกมาทำให้เกิดความตื่นตัวทางการบริหารจัดการแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการวัดผลการดำเนินงาน (Performance Measurement) โดยได้มีการสร้างตัวชี้วัดขึ้นมาอย่างหลากหลาย เช่น

1. เกณฑ์การประเมินของ สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน)

2. เกณฑ์การประเมินของ สกอ. (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)

3. เกณฑ์การประเมินของ กพร. (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ)

4. เกณฑ์ KPIs (Keys Performance Indicators) เป็นต้น

โดยมุ่งเน้นที่จะวัดผลงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า คุณภาพของการบริหารงานรวมถึงหลักของความโปร่งใส (Transparency) ตรวจสอบได้ (Accountability) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) และการมีส่วนร่วมของสังคม (Participation) โดยมีวัตถุประสงค์ให้สถาบันอุดมศึกษาลดความเสี่ยงในการบริหารลงและทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและนำไปสู่การพัฒนาและแข่งขันได้ต่อไปในอนาคต

จากการศึกษานโยบายการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาได้พบว่า ปัญหาหลักของการบริหารจัดการแนวใหม่นี้คือเรื่องของการ ไม่เข้าใจในแก่นแท้ของการบริหารจัดการภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนหรือการไม่เข้าใจถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและผลกระทบของความเสี่ยงที่มีต่อการบริหารและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเหล่านั้น บางแห่งมีความเข้าใจผิดระหว่างการบริหารความเสี่ยงกับงานตรวจสอบภายใน ตัวอย่างเช่น มีการจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบภายในเพียงอย่างเดียวทำหน้าที่ครอบคลุมงานด้านการบริหารความเสี่ยงไปด้วย หรือบางแห่งได้มีการจัดตั้งทั้งหน่วยงานด้านการตรวจสอบภายในและงานด้านการบริหารความเสี่ยงแต่ในทางปฏิบัติแล้วนั้นไม่ได้ปฏิบัติงานในแนวทางเดียวกันหรือไม่มีความสัมพันธ์กัน นั้นอาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จขององค์กรได้ ดังเช่นงานศึกษาของ อังสนา (2553) ได้อธิบายว่า การบริหารความเสี่ยงและการตรวจสอบภายในถือเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน เพราะนอกจากการตรวจสอบภายในจะมีหน้าที่ในการประเมินและให้ความเชื่อมั่นต่อระบบการบริหารความเสี่ยงแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในเองต้องระลึกอยู่เสมอว่าการบริหารความเสี่ยงถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือช่วยบรรเทาภาวะวิกฤติที่องค์กรเผชิญอยู่ได้ การกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ตรวจสอบภายใน คือการประเมินระบบการบริหารงานภายในรวมถึงระบบการบริหารความเสี่ยงอย่างรอบครอบ เพื่อเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรในการกำหนดแนวทางการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน ขณะเดียวกันการบริหารความเสี่ยงจะเป็นการกำหนดวิธีการที่จะรับมือกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

ในระดับสากล การสร้างมาตรฐาน การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงขององค์กรมีเครื่องมืออยู่อย่างหลากหลาย ดังจะได้ยกตัวอย่างต่อไปนี้ได้แก่ มาตรฐาน COSO: Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission มาตรฐาน Risk Management Standard ISO 31000 และมาตรฐาน ERM: Enterprise Risk Management เป็นต้น แต่เมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้นำแนวทางต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นไปประยุกต์ใช้ ย่อมมีความแตกต่างกันในแต่ละบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความแตกต่างกันไป แนวทางหนึ่งอาจจะมีความเหมาะสมกับสถาบันหนึ่งแต่อาจจะไม่เหมาะสมกับอีกสถาบันหนึ่ง ดังนั้นแล้วสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีการศึกษา ทดลอง ปรับปรุง และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถาบันของตนเอง แต่ปัญหาของการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้น กลับเป็นอุปสรรคและปัญหาของสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มจะเป็นปัญหาหลักของการเจริญเติบโตของสถาบันอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต ปัญหาของการศึกษานี้คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏควรมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงอย่างไร เพื่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจะได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากการบริหารความเสี่ยง และนำมาพัฒนาแนวทางการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการทำการกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ ศึกษากิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง จากทัศนคติของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง โดยมีบุคลากรของมหาวิทยาลัยรวมจำนวน 9,345 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) กำหนดขนาดตัวอย่างโดยวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนตัวอย่าง 385 ตัวอย่าง และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi State Random Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ และหนังสือราชการขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือ แบบสอบถาม เพื่อการเก็บข้อมูล โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการสร้างคำถามแบบปลายปิด (Close Ended Question) แบบเป็นคำถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (Yes – No Question) และสร้างคำถามเพื่อเลือก (Check List Question) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในการทำงานประสบการณ์การทำงาน สถานที่ทำงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการทำการกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง เป็นคำถามประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) เกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงในแต่ละกระบวนการบริหารความเสี่ยง ได้แก่

กิจกรรมการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง

กิจกรรมการระบุความเสี่ยง

กิจกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยง

กิจกรรมการจัดการความเสี่ยง

กิจกรรมการทบทวนการบริหารความเสี่ยง

โดยส่วนนี้ เป็นคำถามแบบประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง เป็นคำถามประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) เกี่ยวกับประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง ได้แก่

ด้านการบริหาร

ด้านความสำเร็จ

ด้านการพัฒนา

ด้านการจัดสรรทรัพยากร

โดยส่วนนี้ เป็นคำถามแบบประเมินค่าหรือมาตราส่วน (Rating Scale) 5 ระดับ และในการการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ สำหรับการวิจัยนี้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try-out) จำนวน 30 ชุด เพื่อคำนวณค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาโท มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 – 10 ปี และมีความรู้ทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ ผลการศึกษาระดับกิจกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงระดับประโยชน์ที่ได้รับการบริหารความเสี่ยงและความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงและระดับประโยชน์ที่ได้รับการบริหารความเสี่ยง ปรากฏผลดังนี้

1. ระดับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง ผลการศึกษพบว่า กิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.41 หมายถึงระดับการทำการกิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์อยู่ที่ระดับการทำการกิจกรรมในระดับมาก ด้านการระบุความเสี่ยงของการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 อยู่ในเกณฑ์ทำการกิจกรรมในระดับมาก ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ย 3.60 ถือว่ามีระดับการทำการกิจกรรมนี้อยู่ในเกณฑ์ทำการกิจกรรมมาก ด้านการจัดการความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ย 3.44 ถือว่ามีระดับการดำเนินการเกี่ยวกับด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก

2. ระดับประโยชน์ที่ได้รับการดำเนินการกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง ผลการศึกษพบว่า ประโยชน์ด้านการบริหาร มีค่าเฉลี่ย 3.77 หมายความว่า ได้รับประโยชน์จากการดำเนินการกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงในระดับมาก ประโยชน์ด้านความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ย 3.60 แสดงว่าได้รับประโยชน์อยู่ในระดับมาก ประโยชน์ด้านการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย 3.62 ถือว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับมาก และประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 3.58 ถือว่ามีประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง และระดับประโยชน์ที่ได้รับการบริหารความเสี่ยง ผลการศึกษพบว่า ระดับการทำการกิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง ที่ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านความสำเร็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับกิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำ ระดับกิจกรรมด้านการกำหนดวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากรในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับกิจกรรมด้านการระบุความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการบริหาร ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับกิจกรรมด้านการระบุความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านความสำเร็จ ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการระบุความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ด้านการพัฒนา ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการระบุความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากรในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการพัฒนาในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากร ใน

ระดับต่ำ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการบริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับต่ำ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านความสำเร็จ ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับต่ำ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการจัดการความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับต่ำ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการทบทวนการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการบริหาร ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการทำการกิจกรรมด้านการทบทวนการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านความสำเร็จ ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับกิจกรรมการทบทวนการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการพัฒนา ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และระดับการทำการกิจกรรมด้านการทบทวนการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับระดับประโยชน์ด้านการจัดสรรทรัพยากร ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏเกี่ยวกับระดับการทำการกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยงของการบริหารความเสี่ยง ด้านการวิเคราะห์ความเสี่ยง และด้านการจัดการความเสี่ยง โดยส่วนใหญ่มีการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์มาก ซึ่งถือได้ว่าบุคลากรมีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการบริหารและดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงเป็นปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล สอาดโณ (2550) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงในภาครัฐ 9 ขั้นตอนคือ 1.การสร้างควมมีส่วนร่วมของคนในองค์กร 2. การเลือกผู้นำทีมในการบริหารความเสี่ยง 3.กำหนดขอบเขตของงาน 4.กำหนดกรอบแนวความคิดการวิเคราะห์ 5.เลือกสมาชิกให้ทีม 6.ระบุความเสี่ยงโดยละเอียด 7.จัดทำแผนที่ความเสี่ยง 8.การสร้างแผนปฏิบัติการ และ 9. การลงมือปฏิบัติจริง และยังสอดคล้องกับ สมชาย ไตรรัตน์ภิมย์ (2549) ที่ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 6 ขั้นตอนได้แก่ 1.การวางแผนการบริหารความเสี่ยง 2.การจำแนกความเสี่ยง 3.การวิเคราะห์คุณภาพความเสี่ยง 4.การวิเคราะห์ปริมาณความเสี่ยง 5.การวางแผนเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับความเสี่ยง และ 6. การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง

ในส่วนของผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับระดับประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารความเสี่ยง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ด้านการบริหาร ประโยชน์ด้านความสำเร็จ ประโยชน์ด้านการพัฒนา และประโยชน์ด้าน โดยรวมมีระดับประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ธนรัตน์ แต้ววัฒนา (2550) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อองค์กร ได้แก่ 1. ทำให้ผู้บริหารสามารถรับมือกับความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงและโอกาสที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ช่วยเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้ 3. ป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือไม่คาดฝันที่จะเกิดขึ้นในระหว่างดำเนินโครงการหรือภายในสถาบัน 4. สร้างความเชื่อมั่นให้แก่โครงการหรือสถาบันกับบุคคลภายนอกและภายในสถาบัน 5. การสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้นภายในโครงการหรือสถาบัน และ 6. สนับสนุนการตัดสินใจในกระบวนการดำเนินงานโครงการหรือการดำเนินงานของสถาบัน

ส่วนผลความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างระดับกิจกรรมและระดับประโยชน์ การบริหารความเสี่ยง ปรากฏว่าบุคลากรส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์กับประโยชน์ในด้านต่างๆ ในระดับต่ำ ซึ่งไม่น่าจะสอดคล้องกับความจริงที่ว่า การทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงจะส่งผลให้องค์กรได้รับประโยชน์ในหลายด้านที่ได้กล่าวมา และสาเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยต้องดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไปว่า ทำไมบุคลากรถึงไม่เห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง และอะไรเป็นสาเหตุของความคิดลักษณะนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงที่มีระดับความสัมพันธ์ที่ต่ำ แสดงให้เห็นว่า บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมต่างๆ ด้านการบริหารความเสี่ยง ว่าทำกิจกรรมแล้วจะได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมดังกล่าว เมื่อบุคลากรไม่เห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริหารความเสี่ยงแล้ว อาจทำให้ในอนาคตข้างหน้า บุคลากรอาจทำกิจกรรมนี้ลดลงซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยต่อไป ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและกระตุ้นให้บุคลากรได้เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างจริงจัง โดยการให้มีส่วนร่วม มีส่วนรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ โดยการนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง
2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงในทุกระดับมหาวิทยาลัย คณะ และสาขาวิชา
3. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนรับผิดชอบต่อผลที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทั้งด้านบวกและลบ
4. การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง ควรมุ่งเน้นไปที่การเห็นคุณค่าการมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทั้งด้านบวกและลบ

การมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในระดับคณะและระดับสาขาวิชา และมีการเปรียบเทียบระหว่างคณะ ระหว่างสาขาวิชา ที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน ว่ามีระดับการทำกิจกรรมและระดับประโยชน์ต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ควรมีการศึกษาวาระดับกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงมีผลต่อระดับความเสี่ยงอย่างไร
3. ควรมีการศึกษาวาระดับประโยชน์ของการทำกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงมีผลต่อระดับความเสี่ยงอย่างไร
4. ควรมีการศึกษาประโยชน์จากการบริหารความเสี่ยงในระดับบุคคล
5. ควรมีการศึกษากิจกรรมการบริหารความเสี่ยงในระดับบุคคล

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ได้เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นสำหรั้งานวิจัยนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณทีมงานวิจัย ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อทำงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา เพื่อให้

งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ที่ตรวจพิจารณาและให้คำแนะนำหัวข้อวิจัยนี้ ขอขอบคุณผู้บริหารและมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ให้ความกรุณาสนับสนุน เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยกรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของงานวิจัย ซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีคุณค่าที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและหวังว่างานวิจัยฉบับนี้น่าจะมีประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจด้านวิจัยตามสมควร

เอกสารอ้างอิง

- ธนรัตน์ แต้ววัฒนา. (2550). คู่มือการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นฤมล สอาดโฉม. (2550). การบริหารความเสี่ยงองค์กร. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.
- สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์. (2549). เอกสารประกอบการบรรยายการบริหารความเสี่ยง. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). แนวทางการตรวจสอบการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). รายงานประจำปี. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- อังสนา ศรีประเสริฐ. (2553). การบริหารความเสี่ยงกับงานตรวจสอบภายใน. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 30(1): 151 – 161.